

Miljø- og Fødevareministeriet
NaturErhvervsstyrelsen
EU & Erhvervsudvikling
erhvervsudvikling@naturerhverv.dk
Journalnummer 15-8132-000040

Høringssvar til forslag om ændring af landdistriktsprogrammet 2014-2020

Kommunerne indsender netop nu de sidste projektansøgninger i første vandplanperiode. Med de udførte projekter har kommunerne opbygget stor projekt erfaring og gode relationer til interessenterne ude i landet. Det er derfor med glæde vi kan konstatere at forslaget tillægger kommunerne en væsentlig rolle som projektejer og koordinatører.

KL har bemærket at der fortsat prioriteres uændret finansiering af de lokale aktionsgrupper (LAG), og at bredbånd nu er medtaget som støtte berettigede projekter, det kan betyde teknologisk understøttelse af udviklingen i landdistrikterne.

Den nye foranstaltning ”Fysiske anlæg på landbrugsjord i forbindelse med vandløbsrestaurering” imødekommer et stort ønske, og kommunerne ser frem til den konkrete udmøntning. KL foreslår, at der i beskrivelsen af formål og prioritering af foranstaltningen nævnes den synergi der kan opnås i form af klimatilpasning som en del af restaureringen. KL har ved flere lejligheder efterlyst klimatilpassende foranstaltninger som denne. Det er vigtigt at indskrive klimatilpasning som en del af formålet, og at det indgår i prioriteringen. Det kan betyde, at der kan skaffes supplerende ekstern finansiering til foranstaltningen, dels fra andre EU programmer dels fra forsyningerne. Det vil også sikre, at anlægsudgifter som er relateret til klimatilpasning er støtteberettigede udgifter.

Etablering af minivådområder er et potentielt godt nyt virkemiddel, men det er endnu under udvikling. Minivådområder kan etableres under to forskellige programmer, dels M04d Ikke-produktionsfremmende investeringer for natur eller miljø, dels M04e Tekniske anlæg på agerjord. For begge tiltag finde KL det vigtigt at den ekspertgruppe der skal vurdere

Den 13. oktober 2015

Sags ID: SAG-2015-04173
Dok.ID: 2096316

LAKA@kl.dk
Direkte
Mobil 2367 3627

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1/4

projekterne, alene skal udtale sig om udformning og forventet virkningsgrad. Forhold vedrørende placering og koordinering med øvrige tiltag bør behandles i VOS, og skal godkendes/høres hos kommunen.

KL finder det positivt at dataindsamling og forvaltningsplanlægning er medtaget som nye foranstaltninger.

KL tager afstand fra at prioriteringen af de konkrete projekter i vandoplandene foreslås flyttet fra Vådområdestyregrupperne (VOS) til Naturstyrelsen. KL mener at VOS har vist sig at være både driftssikre, ansvarlige og leveringsdygtige i første planperiode. Det har været af afgørende betydning for indsatsen, at det lokale kendskab og engagement har haft indflydelse på prioriteringen af projekterne, og derfor bør prioriteringen fastholdes i VOS regi. KL er bekendt med at EU revisionen har haft kritiske bemærkninger om transparens i prioriteringen. Skyldes forslaget om en central prioritering et uomgængeligt krav fra revisionen, må det ved gensidige forhandlinger sikres, at den viden der lokalt er om projekternes stade og indbyrdes afhængighed kommer ind i den centrale prioritering.

KL tager også på det kraftigste afstand fra at Miljø- og Fødevareministeriets egne decentrale enheder skal implementere vandplanernes vådområdeprojekter i og langs vandløbene. Det vil i givet fald skulle ske i de samme vandoplande som - og i konkurrence med - kommunernes projekter.

KL har siden 2009 påpeget, at:

- Kommunalreformen bekræftede en ansvarsfordeling, hvor ministerierne er ansvarlige for rammer og lovgivning, mens kommunerne er ansvarlig for implementering
- Kommunalreformen indførte én planlægningsmyndighed i det åbne land, nemlig kommunerne
- Miljømålslovens ændringer ifm. reformen fastsatte dette princip også specifikt for vandplanerne
- Løbende økonomiaftaler ml. regeringen og KL har bekræftet mål- og rammestyringsprincippet. Specifikt er det for vandplanerne gentaget med ØA-13, og ØA-16 underbygger denne arbejdsdeling
- Det ved lodsejerdialog, vandløbsvedligeholdelse og vandløbsmyndighedens øvrige opgaver er uhensigtsmæssigt, hvis Naturstyrelsens decentrale enheder skal lede og varetage projekter i/ved vandløbene
- Vådområdeindsatsen bør ske i synergi med øvrige opgaver i det åbne land fx vandplanernes øvrige vandløbsindsats, klimatilpasning, naturbeskyttelse, friluftsliv osv. – opgaver der alle varetages af kommunerne.

Også ved indgåelse af vådområdeaftalen 2010-2015 i 2009 blev ansvarsfordelingen indgående debatteret ml. det daværende Miljøministerium og KL. En fornuftig ansvarsfordeling blev sikret, og det er KL's opfattelse at intet i den mellemliggende periode har gjort det nødvendigt eller ønskeligt at få to konkurrerende operatører på vådområdeprojekterne.

KL finder det positivt at der er kommet flere virkemidler i værktøjskassen. For at opnå den ønskede effekt skal stort set alle de fysiske tiltag placeres i de samme områder/oplande, og antallet af aktører vokser også. Det kræver en stærkere koordinerende indsats, og KL foreslår at koordineringen og prioriteringen placeres i Vandområdestyregrupperne (VOS). Som nævnt tidligere må der findes en hensigtsmæssig arbejdsdeling mellem VOS og NST, hvis det er et uafviseligt krav fra revisoren, at den endelige prioritering foregår centralt. Men der er behov for en stærk lokal koordinering. Kommunerne skal som myndighed i det åbne land høres/godkende alle fysiske projekter. Mange projekter er tværkommunale, og mange projekter påvirker vandmiljøet i kommuner både op og nedstrøms projekternes fysiske placering. Da alle kommunerne i forvejen er repræsenteret i VOS, vil det være naturligt at benytte dette forum til koordinering, gerne suppleret med rådgivende grupper som vandråd, naturråd og ”minivådområde ekspertgrupper”.

Af de økonomiske bilag fremgår det at der i 2016 sker en omfordeling af indsatsen, til fordel for den våde natur. Det er vigtigt at der opretholdes balance mellem støtte mulighederne for de forskellige naturtyper, da Landdistriktsmidlerne er helt afgørende for at løse disse samfundsmæssigt højt prioriterede opgaver.

Specifikke bemærkninger ift. den kommunale vand- og naturindsats

Den kommunale vand- og naturindsats finansieres primært over LDP, og KL har en række konkrete ønsker som vil fremme implementeringen.

- Aftaler om 20-årig fastholdelse af projektområderne, skal om muligt udbetales som engangsbeløb, det vil øge interessen og mindske administrationen.
- Synergi mellem projekternes primære formål og andre klima- og natur projekter bør fremhæves for at give et større udvalg af virkemidler, og sikre tværgående synergi mellem projekterne.
- Tilgængelighed og oplevelser i projektområderne er vigtige for lodsejere og lokalbefolkningen. Mulighederne for at søge tilskud til

inventar og stiforbindelser i forbindelse med vådområdeprojekter bør genoptages som støtteberettigede foranstaltninger.

- De nationalt fastsatte regler for støttebetingelser og prioriteringsbetingelser bør udformes i samråd med VOS, som har hentet mange erfaringer med det nuværende regelsæt.
- Bemærkning til side 219 ”**Der kan** nedsættes en kontaktgruppe fx bestående af repræsentanter fra Kommunernes Landsforening, kommunerne, NaturErhvervstyrelsen og Naturstyrelsen, der koordinerer den tværministerielle indsats.”
Koordinering af ”rimelige priser” og eventuel frembringelse af standardpriser, er af stor betydning for kommunernes effektivitet i projektstyringen og budgetlægningen, derfor ønskes en ændring ”Der kan ...” ændres til ”Der skal ...”
- Bemærkning til side 220 ”M04e Tekniske anlæg på agerjord.” Der savnes en klar afgrænsning af myndighedsrollen i denne type tiltag. Minivådområder nævnes som eksempel. Det er kommunerne der er myndighed i det åbne land, og det skal derfor sikres at projekter allerede i planlægningsfasen høres hos kommunen i forhold til eventuelle konflikter med øvrige bestemmelser og tiltage, herunder øvrige kvælstofindsatser.

KL ser frem til en uddybende dialog om ovenstående, ligesom vi ser frem til at blive involveret i udformningen af de mange nationale regler for støttebetingelser og udvælgelseskriterier.

Med venlig hilsen

Lars Kaalund
Chefkonsulent